…ЭН ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй …ховно Соведэй. ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган.

№ 19 (6209) ЯНВАРИИН 28 ВОСКРЕСЕНЬЕ 1951 он.

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБЫЕ 1950 ОНДО ДҮҮРГЭЛГЫН ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл

…50 ондо промышленностиин, …ажахын ба транспортын хүг…тэ, капитальна барилга, эд …рай эрьесые үргэдхэлгэ ба арадай ажабайдалай материальна болон культурна хэмжээе дээшэлүүлгэ нимэ тоо мэдээнүүдээр тодорхойлогдоно гэбэл:

I. ПРОМЫШЛЕННОСТЬДА ҮЙЛЭДБЭРИИН ТҮСЭБЭЙ ДҮҮРГЭЛТЭ

…950 ондо промышленностиин …а продукци бүтээн гаргалгын …й түсэб юрэнхыдөө 102 про… дүүргэгдээ. Промышленностиин валова продукци бүтээн гаргалгын жэлэй түсэб Министерствонүүдээр иигэжэ дүүргэгдээ гэбэл:

	Жэлэй түсэбые 1950 он соо дүүргэлгын процент
…ара металлургиин Министерство	101
…нгэтэ металлургиин Министерство	100,3
…үүрһэнэй промышленностиин Министерство	100,8
…ефтяной промышленностиин Министерство	101
…лектростанцинуудай Министерство	102
…имическэ промышленностиин Министерство	105
…лектропромышленностиин Министерство	106
…лхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдэй промышленностиин Министерство	103
…үндэ машина бүтээлгын Министерство	104
…втомобильна ба тракторна промышленностиин Министерство	102
…танок бүтээлгын Министерство	102
…ашина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын Министерство	100,6
…арилгын ба харгы замай машина бүтээлгын Министерство	103
…ранспортна машина бүтээлгын Министерство	102
…үдөө ажахын машина бүтээлгын Министерство	100,1
…ССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин Министерство	104
…ССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерство	93
…ССР-эй хүнгэн промышленностиин Министерство	104
…ССР-эй загаһанай промышленностиин Министерство	96
…ССР-эй мяханай ба һүнэй промышленностиин Министерство	102
…ССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерство	103
…ССР-эй хлопководствын Министерство	106
…ам харилсаанай Министерствын промышленна предприятинууд	98
СССР-эй элүүрые хамгаалгын Министерствын промышленна предприятинууд	104
СССР-эй кинематографиин Министерствын промышленна предприятинууд	110
…юзна республикануудай нютагай промышленностиин министерствонүүд ба нютагай түлишын промышленностиин министерствонүүд	106
…лзоборилгын коопераци	100,8

…50 ондо жэлэй түсэбһөө гадуур …эд ехэ хэмжээнэй нүүрһэн, …ть, бензин, керосин, дизельнэ …шэ, электроэнерги, трансформа…а, динамна ба хабтагай конст…ионно булад, мөөрэнүүд, түмэр …анууд, түмэрэй руда, үнгэтэ …аллнууд, локомобильнууд, ди…нүүд, хүсэнэй трансформатор…, ашаанай ба хүнгэн автомо…нууд, шарикоподшипнигууд, …крануud, ехэ ашаа тээдэг …ернүүд, томо ба хүндэ стано…, модо тариха машинанууд, …най комбайнууд, каучук, каус…ска содо, будагууд ба бусад …кадууд, цемент, сонхын шэл, …н хушалта, патефонууд, оёдо… машинанууд, часынууд, фото…радууд, хлопок-волокно, хлоп…бумажна, улһан ба торгон …уд, искусственна торго, шта…на волокно, резиновэ гутал, …н, колбасна зүйлнүүд, сахар, …итерска зүйлнүүд, консервэ…, сай, спирт, папиросууд; мы… шампанска ба бусад зүй… олон тоото промышленна про…и гаргагдаа.

…лова продукци үйлэдбэрилхэ …иигээ түсэбые ба промышлен… продукциин шухала зүйлнүүдэй …хие натураарнь дүүргэхэ ба …лэн дүүргэхэ зуураа, зарим …н министерствонүүд зарим зүйлэй продукциин талаар түсэбөө хүсэд дүүргээгүй байна.

1950 ондо промышленна продукциин шанар һайжараа, ассортиментнь үргэн болоо. Хүн зоной үргэнөөр хэрэглэдэг промышленна ба эдеэ хоолой товарнуудые үйлэдбэрилэн гаргалга нилээд үргэн болоо. Гэбэшье, промышленна продукциин ассортимент ба шанар тушаа гүрэнэй түсэбөөр тогтоогдоһон даалгабаринууд промышленностиин зарим һалбаринуудта бүрин дүүргэгдээгүй. Жэшээлхэдэ, хара металлургиин Министерство хара металлнуудай сортаментын зарим зүйлөөр даалгабаринуудаа дүүргээгүй, машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын Министерство — дунда гидротурбинануудые ба счётно машинануудые үйлэдбэрилхэ түсэб, хүдөө ажахын машина бүтээлгын Министерство—хүдөө ажахын зарим машинануудые үйлэдбэрилхэ түсэб, СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерство—гол зүйлэй хэрэгсэлэй модо зөөхэ түсэб, СССР-эй хүнгэн промышленностиин Министерство—һайжаруулагдаһан ассортиментын оймһонуудые үйлэдбэрилхэ түсэб дүүргээгүй. Нютагай промышленностиин ба олзоборилгын кооперациин хэдэн олон предприятинууд промышленна продукциин шанар һайжаруулха ба ассортимент үргэдхэхэ даалгабари дүүргээгүй.

II. ПРОМЫШЛЕННА ПРОДУКЦИ ҮЙЛЭДБЭРИЛГЫН УРГАЛТА

…950 ондо промышленна продук… шухала зүйлнүүдые үйлэдбэрилгэ 1949 онойхитой жэшэбэл, иимээр хубилаа гэбэл:

	1949 онтой сасуулбал 1950 он процентээр
…эрам	117
…лад	117
…рокат	116
…мэр замай рельснүүд	111
…мэр трубанууд	116
Зэд	110
Цинк	117
Туулган	124
Нүүрһэ	111
Нефть	113
Бензин	117
Керосин	108
Дизельнэ түлишэ	158
Байгаалиин газ	107
Электроэнерги	116
Магистральна электровозууд	124
Магистральна товарна вагонууд	117
Ашаанай автомобильнууд	130
Хүнгэн автомобильнууд	141
Автобусууд	113
Мотоциклнууд	134
Шарикоподшипнигууд	135
Металлургическа түхеэрэлгэ	112
Экскаваторнууд	128
Уралай турбинанууд	190
Автокранууд	112
Автопогрузчигууд	182
Электромоторнууд 100 квт, хүрэтэр	120
Электромоторнууд 100 квт-һээ дээшэ	120
Электролампанууд	128
Металл отолдог станогууд —станок бүтээлгын Министерство	112
Нэхэлгын станогууд	126
Счетно машинанууд	116
Тракторнууд	123
Таряанай комбайнууд	159
Тракторна плугууд	147
Тракторна сеялкэнүүд	185
Тракторна культиваторнууд	167
Каустическа содо	115
Кальцинированнэ содо	117
Минеральна үтэгжүүлгэнүүд	119
Будагууд	109
Синтетическэ каучук	118
Автопокрышканууд	130
Хэрэгсэлэй модо зөөлгэ	105
Саарһан	120
Цемент	126
Сонхын шэл	106
Шифер	121
Зөөлэн хушалта	118
Хирпиисэ	124
Стандартна гэрнүүд	119
Велосипедүүд	131
Радиоприёмнигууд	122
Патефонууд	108
Оёдолой машинанууд	122
Часынууд	127
Фотоаппарадууд	156
Хлопок-волокно	116
Хлопчатобумажна бүдүүд	108
Улһан бүдүүд	125
Ноохон бүдүүд	103
Торгон бүдүүд	123
Арһан гутал	124
Резиновэ гутал	118
Оймһоной зүйлнүүд	126
Мяхан	135
Колбасна зүйлнүүд	140
Малай тоһон	107
Ургамалай тоһон	114
Сыр	129
Сахар	123
Кондитерска зүйлнүүд	123
Консервэнүүд	133
Сай	122
Мылэ	111
Спирт	106
Виноградна архи	177
Шампанска	138
Пивэ	133
Папиросууд	116

1950 ондо СССР-эй бүхы промышленностиин валова продукцинь 1949 онойхитой сасуулбал 23 процентээр ургаа.

Энэ жэлдэ хангалгын гүрэнэй түсэбтэй зохилдуулан, арадай ажахы хадаа 1949 онойхидо орходоо нилээд ехэ түүхэй эд, материалнууд, түлишэ, электроэнерги ба түхеэрэлгэ абаһан байна.

1950 ондо промышленностьда түхеэрэлгые ашаглалга саашадаа һайжаржа үргэлжэлөө. Хара металлургиин Министерствын предприятинууд дээрэ мартеновскэ пеэшэнгүүдэй нэгэ квадратна метр оёорһоо булад абалга ехэ болоо. Нефтяной промышленностиин Министерствын предприятинууд дээрэ нефть болбосоруулха үедэ тунгалаг нефтьпродуктнуудай гаралгын процент дээшэлээ. Үнгэрһэн жэл соо нүүрһэнэй промышленностиин Министерствын предприятинууд дээрэ нүүрһэнэй комбайнуудые үргэнөөр хэрэглэһэн ба тэдэнэй бүтээсэнь дээшэлһэн байна. Электростанцинуудай Министерствын предприятинууд дээрэ электроэнерги үйлэдбэрилхэ ябадалда түлишын удельнэ гаргаша багадхагдаа. Химическэ промышленностиин Министерствын предприятинууд дээрэ каустическа содо ба сернэ кислота үйлэдбэрилхэ хүсэ ашаглалга, тэрэшэлэн СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин Министерствын цементнэ ба хирпиисын промышленностьда түхеэрэлгые ашаглалга һайжараа.

1950 ондо промышленностьда түүхэй эд, түлишэ ба электроэнерги нилээд гамтайгаар гаргашалагдаа, материалнуудай гээлтэ хоролто ба голодһо гаралга багадхагдаа, ажалай бүтээсэ дээшэлээ, эрьесын мүнгэ зөөриин эрьесэнь түргэн болоо. Промышленностиин продукциин өөрын үные химдаруулха талаар 1950 ондо гэжэ тогтоогдоһон түсэб дүүргэгдээ. Промышленна продукциин өөрын үнэнь, сасуудхагдаһан сэнгүүдээр, 6 шахуу процентээр химдаруулагдаа.

1949 ондо промышленностиин ба транспортын хүгжэлтэдэ амжалтануудые туйлаһанай, ажалай бүтээсын ургаһанай ба продукциин өөрын үнын химдарһанай үндэһэ һуури дээрэ, Правительство хадаа 1950 оной январиин 1-һээ эхилээд металлнуудай, машинануудай ба түхеэрэлгын, химикадуудай, барилгын материалнуудай, модон материалнуудай ба саарһанай оптово сэнгүүдые химдаруулһан, тэрэшэлэн электроэнергиин ба түмэр замай ашаа зөөлгын тарифуудые доошолуулһан байна. Үнэ сэнгые саашадань химдаруулга хадаа барилгын үные химдаруулха зорилгоор материалнуудай, түхеэрэлгын оптово сэнгүүдые ба ашаа зөөлгын тарифуудые 1950 оной июлиин 1-һээ хойшо дахин улам доошолуулха ябадал хангаһан байна.

III. АРАДАЙ АЖАХЫДА ШЭНЭ ТЕХНИКЫЕ НЭБТЭРҮҮЛГЭ

1950 ондо тогтоогдоһон түсэбтэй зохилдуулан, шэнэ техникые нэбтэрүүлхэ ехэ хүдэлмэри арадай ажахын бүхы һалбаринуудта хэгдээ, энээнэй ашаар арадай ажахые саашадань техническээр шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ, хүшэр ба хүндэ хүдэлмэринүүдэй механизациин хэмжээе дээшэлүүлхэ ба үйлэдбэриин процессүүдые түргэдхэхэ хэрэгтэ ехэ амжалтанууд туйлагдаа.

Арадай ажахын эгээл шухала һалбаринуудай хэрэглэлнүүдые хангахын тулада 1950 ондо эсэгэ оронои промышленность 400 гаран шэнэ түхэлэй ба маркнуудай үндэр бүтээсэтэ машинануудые ба механизмуудые байгуулаа.

Тон томонууд гидроэлектростанцинуудые ба ехэ каналнуудые барихын тулада, нүүрһэнэй ба горнорудна промышленностиие саашадань механизацилхын тулада үндэр бүтээсэтэй хүсэтэ нэгэ удхууртай ба олон удхууртай экскаваторнууд ба скрепернүүд, шэнэ түхэлэй нүүрһэнэй комбайнууд бүтээн гаргагдаа, нүүрһэ ашаалха ба породо ашаалха шэнэ машинануудые үйлэдбэрилхэ ябадал шудалагдаа.

Станок бүтээлгын промышленность хадаа шэнэ янзын 100 гаран конструкциин металл отолдог станогуудые ба үндэр бүтээсэтэй кузнечно-прессовэ машинануудые үйлэдбэрилдэг болоо. Шэнэ инструментнүүд ба абразивна зүйлнүүд бүтээн гаргагдажа, ажалай бүтээсын дээшэлэлтэ ба үйлэдбэриин шанарай һайжаралта хангаба.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК-һаа

Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай наукануудай Академиин Президент, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын түрүүлэгшэ, Советскэ Ехэ Энциклопедиин главна редактор, Сталинска шангай хоёр дахин лауреат академик Сергей Иванович **Вавилов** хүндөөр үбшэлһэнэйнгөө һүүлээр, 60-дахи наһандаа, 1951 оной январиин 25-да Москвада наһа бараа гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба ВКП(б)-гэй ЦК гүнзэгы шаналалтайгаар мэдээсэнэ.

Советскэ арад академик С. И. **Вавиловые** алдахадаа, ехэ эрдэмтэ, гүрэнэй ба общественнэ элитэ ехэ ажал-ябуулагшые алдаһан байна.

Академик С. И. Вавилов Эхэ орондоо, советскэ наукада, коммунизмын агууехэ хэрэгтэ хизааргүй үнэнөөр алба хэхэ ябадалда өөрынгөө бүхы хүсэ ба эрдэм шадабарие зорюулаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумһээ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол ехэ эрдэмтэ, гүрэнэй ба общественнэ элитэ ехэ ажал-ябуулагша, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, СССР-эй наукануудай Академиин Президент академик Сергей Иванович **Вавилов** хүндөөр үбшэлһэнэй һүүлээр, 1951 оной январиин 25-да, наһа бараа гэжэ шаналалтайгаар мэдээсэнэ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

СССР-эй Министрнүүдэй Совет болбол СССР-эй наукануудай Академиин Президент академик С. И. Вавиловые хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ Правительственна Комисси иимэ нүхэдэй составтайгаар байгуулха гэжэ тогтоогоо: академик И. П. Бардин (түрүүлэгшэ), академик А. И. Опарин, А. Ф. Горкин, М. А. Яснов, академик А. В. Палладии, академик Д. В. Скобельцын, академик А. В. Топчиев.

Медицинскэ заключени

Зүрхэ хангадаг һудалнуудай улам һэдэрһэн атероскелорозһоо шалтагаалан, СССР-эй наукануудай Академиин Президент С. И. Вавилов зүрхөө үбдэһэн, мүн хроническа бронхит ба уушханай эмфиземэ үбшэнүүдээр хэдэн жэлэй турша дотор үбшэлһэн байгаа.

Һүүлэй үедэ зүрхэнэйнь үбдэлгэ улам олошорон, тон хүндэ болоһон байна.

Январиин 24-нэй һүни ехээр муудажа, зүрхэниинь улам һулараад, уушханай отек болоижо эхилээ. Арга хэмжээнүүд абтаһан болобошье, зүрхэниинь улам муудан, академик С. И. Вавилов энэ оной январиин 25-най 4 час 45 минутада наһа бараа.

Профессорнүүд П. И. Егоров, В. Н. Виноградов, М. С. Вовси. Врачууд О. Н. Орлова, А. А. Нерсесов, А. Я. Гриншпан.

Агитаторай блокнодой хоёрдохи номер

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторой блокнодой» ээлжээтэ, хоёрдохи номер хэблэлһээ һаяхан гараба.

Тус блокнот соо Москвада болоһон шаналал—дурасхаалай заседани дээрэ В. И. Ленинэй нүгшэһэн үдэрһөө хойшо 27 жэл гүйсэһэнэй ой тухай нүхэр П. Н. Поспеловэй хэһэн элидхэл толилогдоо.

Комсомольско активай суглаан болобо

ВЛКСМ-эй Городской районой комсомольско активай суглаан һая боложо үнгэрөө. Энээн дээрэ «Комсомольско эхин организацинуудые ВЛКСМ-эй Городской райкомой хүтэлбэрилдэг методүүд тухай» элидхэл Городской райкомой секретарь нүхэр А. И. Рангин хэбэ.

«РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай бэлэдхэлдэ комсомольско организацинуудай хабаадалга тушаа ВЛКСМ-эй райкомой хэмжээ ябуулганууд тухай» гэһэн элидхэл Городской райкомой хоёрдохи секретарь нүхэр П. С. Виноградова хэбэ.

Хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар комсомольско элэбхитэд үгэ хэлэжэ, дэлгэрэнгы шиидхэбэринүүдые абаа.

М. Дамбаева.

СССР-эй АРАДАЙ АЖАХЫЕ ХҮГЖӨӨХЭ ГҮРЭНЭЙ ТҮСЭБЫЕ 1950 ОНДО ДҮҮРГЭЛГЫН ДҮНГҮҮД ТУХАЙ

СССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ Управлениин мэдээсэл

(Түгэсхэл)

Автомобильна промышленностьда зургаан һууритай тон зохид «ЗИМ» гэжэ шэнэ хүнгэн автомобильнууд ба «ЗИС—155» гэжэ шэнэ автобусууд олоор үйлэдбэрилэгдэдэг болоо.

Шэнэ маркын электрическэ машинануудые, радиохолбоогой ба утаһата аппаратурые, электровакуумна зүйлнүүдые нилээд ехээр үйлэдбэрилгэ шудалагдаа.

Хүдөө ажахын шэнэ машинанууд бүтээгдэжэ, ороо̇һото, техническэ ба огородно культурануудые тариха ба хуряаха хүдэлмэринүүдые үшөө ехээр механизацилха арга олгоо. Эдэ машинануудай тоодо—үндэр бүтээсэгэй шэнэ тарьяанай комбайнууд ба свёкло хуряаха гурбанрядна комбайнууд бии. Наран сэсэг, кукуруза, рис ба соя хуряадаг машинанууд һайжаруулагдаа. Хүдөө ажахын навеснэ машинануудай ба зэмсэгүүдэй комплектые үйлэдбэрилгэ, лен сохидог ба кудель бэлэдхэдэг машинануудые, тэрэшэлэн гидромелиоративна хүдэлмэринүүдые хэхэ машинануудые бүтээлгэ шудалагдаа. Хлопок хуряадаг машинанууд улам олоор бүтээгдэдэг болоо. Промышленностиин бүтээн гаргадаг тракторна плугууд нилээд һайжаруулагдаа.

Нефтяной, химическэ, полиграфическа, хүнгэн, эдеэ хоолой ба промышленностиин бусад һалбаринуудай, барилгын ба транспортын шэнэ түхэлэй зэмсэг түхеэрэлгэнүүд бүтээн гаргагдаа.

Үйлэдбэриин процессүүдые хинаха ба заларуулан ябуулха хүдэлмэриие автоматизацилхын тулада шэнэ түхэлэй приборнууд ба аппарадууд хэглэдэг болоо.

1950 ондо хүндэ ба хүшэр хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Нүүрһэнэй промышленностьда нүүрһэ малтан абалгын, шэрэлгын процессүүдые ба газар дорохи транспортые механизацилга дүүргэгдээ. Нүүрһэ ашаалха талаар механизированнэ хүдэлмэринүүдэй хэмжэз 1949 онойхиһоо 2,5 дахин ехэ болоо. Зүгөөр нүүрһэ ашаалалгын процессүүд үшөө хангалтагүйгөөр механизировалэгдэһэн байна.

Модо бэлэдхэлэй промышленностьда ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерствын талаар механизированнэ хүдэлмэринүүдэй хэмжээ 1949 онтой сасуулбал модо бэлэдхэлээр нэгэ хахад дахинһаа үлүүгээр, модо шэрэлгээр 2,3 дахин ехэ болоо. Механизированнэ хүдэлмэринүүдэй хэмжээнэй ургаһан байбашье, модо бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүдэй гол процессүүдые механизацилха талаар тогтоогдоһон түсэб СССР-эй ой модоной ба саарһанай промышленностиин Министерствээр дүүргэгдээгүй.

Барилга дээрэ газар малтаха ба бетонно хүдэлмэринүүдэй, түмэр замай ба уһан замай транспорт дээрэ ашаа тээхэ ба буулгаха хүдэлмэринүүдэй механизаци ургаа.

1950 оной турша соо үндэр бүтээсэтэй шэнэ технологическа процессүүдые саашадань нэбтэрүүлхэ ба хүгжөөхэ ябадал үргэлжэлһэн байна.

Хара металлургида шэрэм ба булад үйлэдбэрилгын технологи улам нарижуулан һайжаруулагдаа, шэнэ түхэлэй машинануудые ба приборнуудые бүтээхын тулада шухала хэрэгтэй тусхай профилиин ба маркын прокат үйлэдбэрилгэ хүгжөөгдөө. Тусхай профилиин прокат хэрэглэһэн ябадал машина бүтээлгэдэ ба барилгада металл гаргашалгые хороохо арга олгоо.

Үнгэтэ металлургида һайжаруулагдаһан зэмсэг түхеэрэлгэнүүд ба үнгэтэ, шухаг металлнуудые ехээр абаха үйлэдбэриин шэнэ технологи нэбтэрүүлэгдээ.

Горнорудна ба нүүрһэнэй промышленностьда мүнөө үеын түхэлэй машинануудые хэрэглэжэ, руда ба нүүрһэ малтажа абаха ба баяжуулха үлэмжэ прогрессивнэ методүүд нэбтэрүүлэгдээ. Нүүрһэнэй промышленностьда газар доро̇хи механизмуудые холоһоо ба автоматическаар заларуулан ябуулха хүдэлмэринүүд хэгдээ.

Химическэ промышленностьда гранулированна минеральна үтэгжүүлгэнүүдые бии болгохо ябадал эмхидхэгдээ, тэрэшэлэн хүдөө ажахын культурануудай дайсадтай тэмсэхын тулада шэнэ хоро ехэтэй хорото химикадуудые үйлэдбэрилгэ нилээд үргэдхэгдөө. Шэнэ синтетическэ химикадууд үйлэдбэрилэгдэдэг болоо.

Машина бүтээлгэдэхи шудхалгын ба кузнечно-прессовэ үйлэдбэридэ, металл болбосоруулгада, термоболбосоруулгада ба гагнууриин хүдэлмэридэ шэнэ технологическа процессүүд улам саашадаа хүгжөөгдэһэн ба дэлгэрүүлэгдэһэн байна. 1950 ондо 1949 онойхиһоо хоёр дахин олон металл отолдог станогууд түргэнөөр отолдог болгогдоһон байна.

1950 ондо машина бүтээлгэдэ детальнуудые бүтээхын ба узелнууд болон машинануудые суглуулхын тулада автоматическа ба конвейерне поточно лининүүдые, элдэб автомадууд ба хахад автомадуудые үйлэдбэридэ саашадань нэбтэрүүлхэ талаар хүдэлмэри хэгдэһэн ба технологическа процессүүдэй ябасые хинаха приборнууд нилээд үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоһон байна.

Металлургическа промышленностьда доменно ба мартеновскэ печьнүүдтэхи халуун процессүүдэй ябасые хинаха хүдэлмэри үргэнөөр автоматизацилагдаа.

Уралай ба гидравлическа электростанцинуудай зэмсэг түхеэрэлгэнүүдые заларуулан ябуулха хүдэлмэридэ автоматизаци улам нэбтэрүүлхэ, тэрэшэлэн ехээр хашагдаһан ууралаар хүдэлгэгдэдэг зэмсэг түхеэрэлгэнүүдые нэбтэрүүлхэ хүдэлмэри электростанцинуудта хэгдэһэн байна.

Хүнгэн промышленностьда шэнэ үндэр бүтээсэтэй машинанууд ба бүд нэхэдэг автоматическа станогууд нэбтэрүүлэгдэһэн, удаан гарадаггүй будагууд ба үргэн хэрэглэлэй товарнуудай шанарые дээшэлүүлдэг гоёолгын шэнэ методүүд үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоһон байна.

1950 ондо үйлэдбэриин процессүүдые һайжаруулха ба үндэһөөрнь нарижуулха ябадалда зорюулагдаһан, хүдэлмэришэдэй ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ухаалан зохёолгонуудай ба уралан нарижуулгын дурадхалнуудай тоо олон болоо. 1950 ондо ганса промышленна предприятинуудта нэбтэрүүлэгдэһэн ухаалан зохёолгонуудай ба уралан нарижуулгын дурадхалнуудай тоонь 600 мянга гаран болоһон байна.

1950 ондо шэнэ техникые хүгжөөхэ ба нэбтэрүүлхэ талаар түйлагдаһан амжалтануудай хажуугаар, нүүрһэнэй зарим шахтануудые, руднигуудые, модо бэлэдхэлэй предприятинуудые комплексно механизацида оруулха талаар тогтоогдоһон даалгабаринуудые дүүргэлгэдэ гээгдэхэ ябадал гараһан, тэрэшэлэн барилгын хүдэлмэринүүдые механизацилха ба шэнэ түхэлэй зарим зэмсэг түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилдэг болохо талаар даалгабаринуудые дүүргэлгэдэ гээгдэхэ ябадал гараһан байна.

IV. ХҮДӨӨ АЖАХЫ

1950 ондо социалистическэ газартаряалангые саашадань дэбжүүлхэ колхозуудай ба совхозуудай ниитын малажалые хүгжөөхэ ба колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ амжалтанууд туйлагдаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй дэргэдэхи ургаса тодоруулха гүрэнэй Главна инспекциин мэдээнүүдэй ёһоор, 1950 ондо ороо̇һото культурануудай, хлопогой ба сахарна свёклын һайн ургаса, тэрэшэлэн бусад техническэ культурануудай, овощьнуудай ба хартаабхын һайн ба хангалтатай ургаса абтаһан байна.

1950 ондо ороо̇һото культурануудай валова ургаса 7 миллиард 600 миллион пүүд болоо. Ороо̇һото культурануудай ургасын талаар 1950 ондо табанжэлэй түсэбөөр тогтоогдоһон даалгабари үлүүлэн дүүргэгдээ.

Хлопогой валова ургаса 3 миллион 750 мянган тонно болоһон ба 1950 ондо табанжэлэй түсэбөөр тогтоогдоһон даалгабариһаа 650 мянган тонно ехэ болоһон байна.

1950 ондо сахарна свёклын валова ургаса 1949 оной ургасаһаа 1 миллион 200 мянган тонно ехэ байба.

1950 ондо бүхы культурануудай тарилгын талмай 1949 онтой сасуулбал 6,6 миллион гектараар ехэ болоо, тэрэ тоодо шэниисын—1,7 миллион гектараар ба хлопчатнигай — хахад миллион гектарһаа үлүүгээр ехэ болоһон байна. Тэжээлэй культурануудай тарилгын талмай нилээд ехэ болоо.

1951 ондо ургаса хуряахын тулада намарай культурануудые тариха хүдэлмэри амжалтатайгаар дүүргэгдээ. Намарай культурануудые тариха гүрэнэй түсэб дүүргэгдээ. 1951 оной хабарай тарилга хэхын тулада 1950 оной намар намарай пар 1949 онтой сасуулбал ехэ хэмжээтэйгээр ба үлэмжэ эртын болзорнуудта хахалагдаа.

Үнгэрһэн жэлдэ хүдөө ажахын материально-техническэ база үшөө ехээр ургаһан ба бэхижэһэн байна.

1950 ондо хүдөө ажахы, арбан табан хүсэтэйгөөр тоолоходо, 180 мянга гаран тракторнуудые, 46 мянган комбайнуудые, тэрэ тоодо 23 мянган самоходно комбайнуудые, 82 мянган ашаанай автомобильнуудые ба нэгэ миллион долоон зуун мянган прицепной зэмсэгүүдые ба хүдөө ажахын бусад машинануудые абаһан байна.

1950 ондо хүдөө ажахын техническэ зэбсэгжэлгын ургалта хадаа хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй механизациин хэмжээе нилээд дээшэлүүлхэ арга олгоо. 1950 ондо машинно-тракторна станцинууд колхозуудта хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые 1949 онойхиһоо 15 процент ехээр хэһэн байна. Тракторнуудай ба комбайнуудай парк нилээд һайнаар ашаглагдадаг болоо. 1950 ондо колхозуудай парай ба намарай парай 90 гаран процентнь трактораар хахалагдаһан байна. Колхозуудай ороо̇һото культурануудай бүхы талмайн хахадынь комбайнуудаар хуряагдаа. Хүдөө ажахы хадаа минеральна үтэгжүүлгэнүүдээр ба горючаар 1949 онойхиһоо ехээр хангагдаһан байна.

Колхозно ба совхозно ниитын малажал хүгжөөлгэдэ ехэ амжалтанууд туйлагдаа.

1950 ондо колхозуудта, урид абтаһан мэдээнүүдээр, ниитын малай тоо толгой иимээр олон болоо: эбэртэ бодо мал—10 процентээр, тэрэ тоодо үнеэд 20 процентээр, гахайн тоо — 28 процентээр, хони ба ямаад—13 процентээр, морид—15 процентээр олон болоо. Колхозуудта шубуудай тоо 44 процентээр олошороо.

СССР-эй совхозуудай Министерствын совхозуудта 1950 ондо малай тоо толгой иимээр ургаа: эбэртэ бодо мал—11 процентээр, тэрэ доодо үнеэд 12 процентээр, гахайн тоо—15 процентээр, хони ба ямаад—10 процентээр ба морид —14 процентээр ургаа.

Бүхы категориин ажахынуудай —колхозуудай, совхозуудай, колхознигуудай, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай малай ниитэ тоо толгой 1950 оной эсэс багта иимэ байгаа: 57,2 миллион толгой эбэртэ бодо мал, тэрэ тоодо 24,2 миллион толгой үнеэд, 24 1 миллион толгой гахай, 99 миллион толгой хони ба ямаад, 13,7 миллион толгой морид.

1948 ондо баталагдаһан. поли хамгаалха модонуудые һуулгаха түсэбые дүүргэлтэ болгон. СССР-эй Европейскэ хубиин талын ба модото талын районуудай колхозууд, лесхозууд, модо хамгаалгын станцинууд ба совхозууд бүхыдөө 1350 мянган гектар газар дээрэ, тэрэ тоодо 1950 ондо 760 мянган гектар дээрэ хамгаалалгын модо һуулгаһан ба тариһан байна. 1950 ондо поли хамгаалалгын модонуудые һуулгаха жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ.

V. ТҮМЭРЗАМАЙ, УҺАН ЗАМАЙ БА АВТОМОБИЛЬНА ТРАНСПОРТЫН АШАА ЗӨӨЛГЫН УРГАЛТА

1950 ондо түмэрзамай транспортын ашаа зөөлгын жэлэй түсэб 105 процентээр дүүргэгдээ.

1950 ондо түмэр харгынуудаар сүүдхэ дотор дунда жэшээгээр ашаа тээлгын ниитэ түсэб 103 процентээр дүүргэгдээ. 1950 ондо сүүдхэ дотор дунда жэшээгээр ашаа тээлгэ 1949 онойхидо орходоо 13 процентээр ургаба.

1950 ондо ашаа зөөлгын вагонуудай эрьесэ 1949 онойхидо орходоо 8 процентээр түргэдхэгдөө. Гэбэшье, гүрэнэй түсэбөөр 1950 ондо тогтоогдоһон вагонуудай эрьесын нормо дүүргэгдээгүй.

1950 ондо түмэр харгынуудаар тонно-километр соо түлишэ гаргашалга 1949 онтой жэшэбэл 5 процентээр хороһон байна.

1950 ондо гол мүрэнэй транспортаар ашаа шэрэлгэ 1949 онтой жэшэбэл 16 процентээр дээшэлээ, гэбэшье гол мүрэнэй транспортаар ашаа шэрэлгын жэлэй түсэб дутуу дүүргэгдэһэн байха юм.

1950 ондо далайн транспортаар ашаа зөөлгын түсэб 102 процент дүүргэгдэбэ. 1950 ондо далайн транспортаар ашаа зөөлгэ 1949 онтой жэшэбэл 9 процентээр ургаа.

1950 ондо автомобильна транспортаар ашаа зөөлгые 1949 онтой сасуулбал 18 процентээр ургаа.

VI. АРАДАЙ АЖАХЫДАХИ КАПИТАЛЬНА ХҮДЭЛМЭРИНҮҮДЭЙ УРГАЛТА

1950 ондо гүрэнэй капитальна хүдэлмэринүүдэй хэмжээн 1949 онойхидо орходоо 123 процент болобо, тэрэ тоодо электростанцинуудай барилгада 132 процент, хара ба үнгэтэ металлургида 116 процент, нүүрһэнэй ба нефтяной промышленностьда 115 процент, машина бүтээлгэдэ 109 процент, барилгын материалнуудай промышленностьда 116 процент, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностьда 110 процент, машинно-тракторна станцинууд ба совхозуудаар 148 процент, транспортда 122 процент, гэр байра барилгада 118 процент болоно.

1950 ондо барилгын министерствонүүд ба промышленностиин министерствонүүдэй подрядна организацинууд 1949 онойхидо орходоо барилгын-монтажна хүдэлмэринүүдэй хэмжээе дээшэлүүлээ. Хүндэ индустриин предприятинуудые барилгын Министерство 1950 ондо барилгын-монтажна хүдэлмэринүүдэй хэмжээе 1949 онтой жэшэбэл 16 процентээр дээшэлүүлээ, машина бүтээлгын предприятинуудые барилгын Министерство — 9 процентээр, электростанциин Министерствын подрядна организацинууд —31 процентээр, нүүрһэнэй промышленностиин Министерство—7 процентээр, нефтяной промышленностиин Министерство — 19 процентээр, зам харилсаанай Министерство — 19 процентээр дээшэлүүлээ.

Проектнүүд ба сметэнүүд дотор ороһон элдэб үлүү гаргашануудые усадхаһанай ашаар, мүн тэрэшэлэн түрүү предприятинуудай туйлалтануудые хараалһан үйлэдбэриин үндэр бүтээсэтэ агрегадууд, технологическа нормонууд ба методүүдые болон химгадалгата конструктивна шиидхэбэринүүдые проектнүүдтэ ашаглаһанай үрээр ба барилгын болзорнуудые богонидхоһоной, барилгын ба монтажна хүдэлмэринүүдэй эмхидхэлые һайжаруулһанай, бүхы түрэлэй хүдэлмэринүүдые механизацилгын горьтойхоноор дээшэлһэнэй ба барилгын индустриальна методые бүри үргэнөөр нэбтэрүүлһанай ашаар 1950 оной туршада министерствонүүд ба ведомствонүүдэй барилгын болон проектнэ организацинуудаар барилгын үнэ сэнгые доошолуулха талаар хүдэлмэринүүд ябуулагдаа.

VII. ЭД БАРААНАЙ ЭРЬЕСЫЕ ҮРГЭДХЭЛГЭ

1950 ондо советскэ худалдаа наймаанай саашадаа үргэдэлгэ үргэлжэлөө. 1949 ондо промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэрилгэдэ шэнэ амжалтануудые туйлаһан, ажалай бүтээсын дээшэлһэн ба продукциин үнэ сэнгэй доошолһонтой дашарамдуулан правительство хадаа, карточна системын болюулагдаһанһаа хойшо, олониитын хэрэглэлэй эд товарнуудай гүрэнэй розничнэ үнэ сэнгые 1950 оной мартын 1-дэ гурбадахяа доошолуулһан байна. Үнэ сэнгүүдые шэнээр доошолуулга хадаа советскэ түхэригые улам бүри бухэжэлгэдэ асарһан, тэрэнэй худалдан абаха шадалые дээшэлүүлһэн ба арад зондо эд товар худалдалгые горьтойгоор дээшэлүүлгэдэ асарһан байна.

1950 ондо гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаагаар арад ниитэдэ эд товар худалдалга, сасуулмал үнэ сэнгээр, 1949 онтой жэшэбэл 30 процентээр дээшэлээ. Тиихэ зуура, эдеэ хоолой эд товарнуудые худалдалга 27 процентээр ба промышленна эд товарнуудые худалдалга 35 процентээр дээшэлээ. Илангаяа иимэнүүд эд товарнуудай худалдалга горьтойгоор дээшэлээ гэбэл: колбасна зүйлнүүд — 49 процентээр, загаһанай продуктнууд — 29 процентээр, малай тоһон — 47 процентээр, сахар — 20 процентээр, кондитерска зүйлнүүд—27 процентээр, крупа ба макаронно зүйлнүүд —29 процентээр, һү ба һүнэй продуктнууд — 30 процентээр, виноградна архинууд — 2,5 дахинһаа үлүүтэй, бүд — 36 процентээр, оёһон зүйлнүүд —33 процентээр, эрэшүүл ба эхэнэрнүүдэй оймоһонууд — 40 процентээр, арһан гуталнууд — 48 процентээр, ажахын мылэ—38 процентээр, туалетнэ мылэ—86 процентээр, парфюмери—35 процентээр. мебель —38 процентээр, патефонууд —45 процентээр, радиоприёмнигууд —26 процентээр, фотоаппарадууд —40 процентээр, мотоциклнууд —44 процентээр дээшэлһэн байна.

1950 ондо колхозно рыногууд дээрэ арад ниитэдэ хүдөө ажахын продуктнуудые худалдалга, илангаяа мяха, шубуу ба үндэгэн[…] худалдалга, 1949 онтой жэ[…] горьтойгоор дээшэлһэн байха […] 1950 ондо колхозно рыногууд […] рэхи үнэ сэнгүүд улам бүри […] шолжо байгаа.

VIII. ХҮДЭЛМЭРИШЭД БА АЛБАХААГШАДАЙ ТООГО ОЛОШОРОЛГО БА АЖАЛАЙ БҮТЭЭСЫН УРГАЛТА

СССР-эй арадай ажахыдахи хүдэлмэришэд ба албахаагшадай тоонь 1950 оной эсэстэ 39,2 миллион хүн байжа, 1949 оной эсэстэй сасуулбал 2 миллион хүнүүдээр олон байба. Промышленность, хүдөө ажахы ба ой модоной ажахыда, барилгануудта ба транспорт дээрэ ажаллажа байһан хүдэлмэришэд ба албахаагшадай тоонь жэлэй туршада 1 миллион 600 мянган хүнүүдээр олошорһон, һургуулинууд, научно-шэнжэлэлгын болон эмнэлгын эмхи зургаануудта — 300 мянган хүнүүдээр, худалдаа наймаанда ба гэр байрын коммунальна ажахыда — 100 мянган хүнүүдээр олошорһон байба.

Урдахи жэлнүүдтэй адляар, мүн 1950 ондо, манай орон дотор хүдэлмэригүйдэлгэ байгаагүй.

Үнгэрэгшэ жэл ремесленнэ, түмэрзамай ба горно-промышленна училищинууд болон фабрично-заводской һуралсалай һургуулинуудые дүүргээд. 494 мянган […] гэжэлтэ залуу хүдэлмэришэд […] мышленностьда, барилгануудт[а] […] транспорт дээрэ ажаллахаар […] гээгдээ.

Индивидуально-бригадна һу[…] салаар ба курсовой һуралса[…] 1950 ондо шэнэ кадрнуудые […] хэлгэ үнгэргэгдэһэн ба 7 ми[…] хүдэлмэришэд ба албахааг[…] мэргэжэл дээшэлүүлэгдэһэн ба[…]

1950 ондо промышленностии[н] […] дэлмэришэдэй ажалай бүтээсэ […] онтой сасуулбал 12 проце[…] ургаба, тэрэ тоодо машина бү[…] гэдэ — 19 процентээр, хара б[…] гэтэ металлургида — 8 процен[…] нүүрһэнэй промышленностьд[а] […] 10 процентээр, нефтяной про[…] ленностьда — 9 процентээр, […] ческэ промышленностьда —14 […] центээр ургаһан байна.

IX. КУЛЬТУРНА БАЙГУУЛАЛТА, ЭЛҮҮРЫЕ ХАМГААЛГА Б[А] ГОРОДУУДЫЕ БОЛБОСОН ТҮХЭЛТЭЙ БОЛГОЛГО

1950 он хадаа культурна байгуулгын саашанхи хүгжэлтөөр ба ажалшадай культурна хэмжээнэй улам саашадаа дээшэлэлгээр тэмдэглэгдэбэ.

Жэлэй эсэстэ эхин, долоонжэлэй ба дунда һургуулинуудта, техникумүүд болон бусад дунда һуралсалай заведенинүүдтэ 37 миллион хүнүүд һуралсажа байгаа; һуралсалай эдэ заведенинүүдтэ ажаллажа байһан багшанарай тоо 1600 мянганда хүрэжэ, 1949 онойхидо орходоо 80 мянган хүнүүдээр олон байба.

1950 ондо 880 дээдэ һургуулинуудта (заочно һургуулинуудые оруулалсан) 1247 мянган студентнүүд һуралсажа байһан ба 1949 онойхитой сасуулбал студентнүүдэй тоо 115 мянган хүнүүдээр олошорһон байна.

Дээдэ һургуулинууд болон техникумүүдые дүүргэһэн ба арадай ажахыда ажаллажа байһан мэргэжэлтэдэй ниитэ тоонь 1950 ондо 1949 онойхидо орходоо 9 процентээр олон байна.

1950 ондо дээдэ һургуулинуудай ба научна эмхи зургаануудай аспирантурануудта 21 мянгаһаа үлүү научна хүдэлмэрилэгшэд бэлэдхэгдэжэ байгаа, энэ тоонь 1949 ондо байһан аспирантнуудай тооһоо 2 мянга шахуу хүнүүдээр олон байгаа.

1950 ондо хэблэгдэн гаргагдаһан номуудай тираж үнгэрэгшэ жэлтэй сасуулбал 21 проце[нтээр] дээшэлһэн байна.

1950 ондо кинотеатрнуудай, […] ноустановконуудай ба кино[…] вижкэнүүдэй тоо үнгэрэгшэ ж[…] жэшэбэл 5 мянга үлүүтэй о[…] роо.

1950 ондо больницануудай, […] райлалгын гэрнүүдэй ба эм[…] бусад эмхи зургаануудай, […] тэрэшэлэн санаторинууд ба […] ралтын гэрнүүдэй сеть ур[…] Больницанууд ба нарайлалгы[н] […] нүүдтэхи койконуудай тоое […] онойхитой жэшэбэл 47 м[…] олошороо. 1950 ондо вра[…] тоо 1949 онтой жэшэбэл 7 п[…] тээр олошороо.

1950 ондо медицинскэ апп[…] ра, инструментнүүд ба лабо[…] но түхеэрэлгэнүүдые үйлэ[…] лэн гаргалга ургаба. мүн эх[…] фективна медикаментнуудые […] лэдбэрилгэ горьтойгоор ург[…]

1950 ондо, үнгэрһэн жэлнү[…] адли, коммунальна предп[…] нуудые барилгаар ба город[…] болон поселогуудые болбосо[…] хэлтэй болголгоор, водопро[…] дые байгуулгаар, трамвай[…] троллейбуснэ харилсаануудые […] гэдхэлгөөр, мүн тэрэшэлэн к[…] рануудые газификацилгаар, […] дуудай улицанууд ба талма[…] дые асфальтировалгаар, […] дэбдилгээр ба ногооруулгаар, […] нуудые, сквернүүд болон бу[…] нуудые байгуулгаар ехэхэн […] мэринүүд үнгэргэгдөө.

X. НАЦИОНАЛЬНА ОЛЗО ДОХОДОЙ БА АРАД ЗОН[ОЙ] ОЛЗО ДОХОДОЙ УРГАЛТА

1950 ондо СССР-эй национальна доход, сасуулмал үнэ сэнгээр, 1949 онтой жэшэбэл 21 процентээр ургаа. Национальна доходой ургалта хадаа хүдэлмэришэд, таряашад ба интеллигенциин материальна хэмжээе ехэхэнээр һайжаруулха ба городто болон деревнидэ социалистическэ үйлэдбэриин саашадаа үргэдэлгые хангаха арга олгоо.

СССР-эй арад ниитын материальна хэмжээнэй һайжарһан ябадал хадаа хүдэлмэришэд ба албахаагшадай мүнгэнэй болон бодото салин хүлһэнэй дээшэлэлгэдэ, ниитын колхозно ажахыһаа болон усадьба шадарай ба өөрын ажахыһаа таряашадай абажа байһан олзо доходой ургалтада элитэ харагдаба.

1950 оной мартын 1-һээ хойшо ниитэ хэрэглэлэй бүхы товарнуудай үнэ сэнгүүдэй доошолһоной аша үрээр хүдэлмэришэд ба албахаагшадай бодото салин хүлһэн 15 процентээр дээшэлһэн ба доошолуулагдаһан сэнтэй промышленна товарнуудые худалдан абалгада гаргаһан таряашадай гаргаша 16 процентээр доошолһон байна.

Тэрэнһээ гадна, 1950 ондо арад зон хадаа, урда жэлнүүдтэл адли, хүдэлмэришэд ба албахаагшадые социальна страхованида хабаадуулха талаар гүрэнэй зөөриһөө тэдхэмжэнүүдые ба түлөөһэнүүдые, социальна тэдхэмжын […] пенсинүүдые, санаторинуудта, […] ралтын гэрнүүдтэ ба хүүгэдэ[й] […] зургаануудта ошохо түлөөһэ[…] хүнгэлэлтэтэй путёвконуудые, […] хүүгэдтэй ба ганса бэе эх[…] тэдхэмжэнүүдые, түлөөһэгүй […] цинскэ туһаламжа абаһан, […] һэгүйгөөр һуралсаһан ба м[…] лээ дээшэлүүлһэн һурагшадт[…] пендинүүдые абаһан ба бэш[…] сад түлөөһэнүүдые болон ху[…] тэнүүдые абаһан байна. Са[…] 39 миллион хүдэлмэришэд ба[…] хаагшад гүрэнэй зөөрөөр т[…] һэн 2 неделиһээ бага бэшэ […] тануудые абаһан, зарим м[…] лэй хүдэлмэришэд бүри […] болзоропой амаралтануудые […] байгаа. 1950 ондо арад зон[…] гүрэнэй зөөриһөө дээрэ хэл[…] түлөөһэнүүд ба хүнгэлэлтэ[…] 120 миллиард үлүүтэй түхэр[…] һан байна.

Үргэн хэрэглэлэй эд товар[…] үнэ сэнгэй доошолуулагдаһа[н] […] дэлмэришэд ба албахаа[…] мүнгэн салин хүлһэнэй ү[…] таряашадай мүнгэн ба нату[…] олзо доходуудай дээшэлһэн, […] нэй зөөриһөө арад ниитэдэ […] һэнүүд ба хүнгэлэлтэнүүдэй […] һанай аша үрээр 1950 ондо […] мэришэд ба албахаагшадай […] доходууд болон таряашадай […] доходууд сасуулмал үнэ […] 1949 онтой жэшэбэл 19 про[…] дээшэлээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Совэдэй дэргэ[дэхи] Центральна Статистическэ Управ[лени]

...ОММУНИСТНУУД БА ПАРТИЙНАБЭШЭ ХҮНҮҮДЭЙ СТАЛИНСКА БЛОГОЙ КАНДИДАДУУД

* * *

Сталинска табанжэлэй герой

...Сибирьтэ эгээн томо шэ... республикымнай столи... ...оогдохонь гэһэн баяртай ...урят-Монголой нютаг бү... ...аа һэн. Тэрэ гэһээр 21 ...рөө. Тиихэ үедэ Донбасс... барилга хэхээр томи... ...алуухан техник Нико... ...в Мунко-Сардык уулын ... оршодог Галбай (Түн...аг) гэжэ нютагта ерэбэ. ...й Серов тэндэхи эхин ...н багша Доржи Байми...тэй нэгэ үдэшэ нютагай ...дые олоор суглуулжа, ...ал бүтээн гаргадаг за... ...а тухай парти болон пра...ын тогтоолоор дэлгэрэнгы ... үнгэргэбэ. Тэндэ байл... дунда арбаад жэлэй ...тагайнгаа баяд ноёдой ...олоновой адуу мал харуу...ра барлаг ябаһан, 24 ...хүбүүн Даши һууна.

...сагаан шулуу хоёрые ...а, хайшан гээд шэл бол... ...» гэжэ Даши һанажа ..., өөрынгөө хани нүхэр ...археевтэй хамта шэл хай... ...д болохоор шиидэбэд. ...үй замда мордожо, рес...таа столицада ерэбэд.

...ированнэ шэлэй заводой ...гой мүнөө байһан га... ...о үедэ бүтүү нарһатай ой ... Тиин, Даши Яптуев ...дарханаар томилогдожо, ...од баригшадай ажаһууха ...нуудые бусад олон дар... ...й хамта бодхоожо эхил...бэ. Хоёр жэл соо модошо дарханаар хүдэлмэрилхэ зуураа, Даши Яптуев мүнөөнэй соцгородогой һуури тодхолсобо. Уужам һаруул клубтай, больницатай, банитай, сталионтой, комфортабельна хэдэн зуугаад гэрнүүдтэй хүдэлмэришэнэй посёлогые мүнөө харахадаа, советскэ хүнүүд омогорходог.

1932 онһоо эхилжэ, эндэ промышленна барилга үшөө хурданаар хэгдэбэ. 1450 градус халуун үтэжэ, 900 тонно хүрэтэр шэл хайлуулха ванна пеэшэн барилга эхилбэ. Тиихэдэ, Даши Яптуевые каменщигаар эльгээбэ. Энэ тон харюусалгатай ба хүндэтэй даалгабари байгаа. Даши Шойдоновичын ажал хүдэлмэридөө дуратайгаар, үнэн сэхээр хандадаг туладань, энэ хүдэлмэридэ томилоо.

Заводой барилга дүүрэжэ, тэрэниие ашаглалгада оруулха саг ерэбэ. Шэл хайлуулха мэргэжэлтэд олоор хэрэгтэй болобо. Ажалдаа шалгарһан хэдэн олон түрүүшүүлые шэл хайлуулагшадай мэргэжэл шудалхаар һургуулида эльгээбэ. Тэдэнэй дунда Даши Яптуев ошолсожо, шэл отологшын мэргэжэл мастернуудай туһаламжатайгаар олобо.

1935 он. Даши Яптуев шэл зүһэдэг алмаз гартаа бараад столой дэргэдэ жагсаба. Түрүүшынгээ үдэрһөө эхилжэ, халаан бүри 400 дүрбэлжэн метр хүрэтэр шэл отолжо, рекорд туйлаһан байгаа. Энэ тоо 1940 он хүрэтэр рекордно гэжэ тоологдодог байгаа һэн.

Мүнөө стахановец Яптуев халаан соогоо 700—800 дүрбэлжэн метр шэл отолжо, түрүү зэргэдэ ябана. Тиихэдэ энэ мастер имагтал эрхим шанартай продукци бүтээн гаргадаг байна.

Һунгуулиин № 11 Стеклозаводской округой һунгагшад Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадые дэбжүүлхэ асуудал зүбшэн хэлсэхэдээ, эрхим стахановец, партийнабэшэ большевик Даши Шойдоновач Яптуевай нэрые эгээн түрүүлэн нэрлээ һэн.

Д. Болсохоев.

Арадай үнэн басаган

...Алексеевна Корягина 1939 ...сноярскын лесотехническэ ...амжалтатайгаар дүүргээд, ...публикын ой модоной ...нностиин системэдэ хү...өөр эльгээгдэһэн байгаа. ...Баруун Тарбагатайн ...ой, удаань Хандагайн ...ктын плановигаар хү...эн байха юм. Түрүүшын ...инженерэй хүдэлмэридэ ...бэрхэшээлнүүд тохёолдо... Гэбэшье, нүхэр Коря... ...бэрхэшээлнүүдые үсэд ...гтой ажалаараа амжал... ...дабажа шадаа.

...Корягина ВКП(б)-гэй ...голой Обкомой ой модо...мышленностиин таһагай ...раар 1944 ондо дэбжүү... ...үдэлмэрилжэ байтараа, ...Хандагайн леспромхозой ...ар томилогдоһон байха ...о Корягина шадабари ...ажэлтэ байһан дээрэһээ ... леспромхозойнгоо ...инженерэй тушаалда дэб...он юм. Энэ тушаалда ...а Нина Алексеевна гүрэнэй даалгабарииие дүүргэхэ хэрэгтэ олониитые элсүүлдэг шадабаритай эмхидхэгшэ байһанаа харуулаа. Тиимэһээ нүхэр Корягина 1950 оной эхеэр леспромхозойнгоо директорээр дэбжүүлэгдэһэн байна.

Леспромхозой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай дунда нүхэр Корягина тон ехэ хүндэтэй юм.

Суглаан дээрэ шофер-стахановец Петр Романенко иигэжэ хэлээ: «Би леспромхоздо удаан саг соо хүдэлмэрилнэб. Тиимэһээ Нина Алексеевнае үнинэй мэдэхэб. Тэрэ хадаа тон ехэ анхаралтай нүхэр мүн. Нина Алексеевна залуу мэргэжэлтэдтэ өөрынгөө баян дүй дүршэлые дамжуулан үгэдэг юм».

Линейнэ монтёрой басаган Нина Алексеевна Корягина зүбхэн лэ советскэ засагай ашаар институт дүүргэжэ, леспромхозой директор хүрэтэрөө ургаһан байна.

Хандагайн леспромхозой коллектив, Хоринн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд, Үдын МТС-эй механизаторнууд БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар арадайнгаа үнэн басаган Нина Алексеевна Корягинае нэгэн һаналаар дэбжүүлээ.

П. Ренчинов.

* * *

Ленинскэ комсомолоор хүмүүжүүлэгдэгшэ

Баргажанай аймагай Баянтолой дунда һургуулиин 8-дахи классые 6 жэлэй саада тээ дүүргээд байхадаа Дунсама иигэжэ бодоо һэн: «Арадай багша гэһэн үгые советскэ хүн бүхэн тусхай омогорхолтойгоор дурдадаг. Хүүгэдые хүмүүжүүлхэ гээшэ угаа хүндэтэй хэрэг лэ. Олондоо хүндэтэй энэ мэргэжэлые заатагүй шудалхаб».

Иимэ хүсэл зорилготойгоор залуу комсомолка Дунсама 1945 ондо Улан-Удын педучилищида һурахаяа ерээ һэн. Манай республикын холын аймагһаа ерэһэн комсомолкые педучилищиин коллектив тон баяртайгаар угтажа, тэрэниие бүри урмашуулһан байна. Педагогическа дунда һургуулида һурахадаа шэлэһэн мэргэжэлдээ тэрэ улам дуралжа, эрхимээр һурахаһаа гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байгаа.

Ерээдүйн багшанарые бэлэдхэлгын золтой жаргалтай бүлэ соо Дунсама басаган сагай түргөөр ошоһые обёоронгүй 3 жэл үнгэргэбэ. 1948 оной зун гүрэнэй шалгалта амжалтатайгаар үгэжэ, арадай багша болохо гэһэн тэрэнэй үнинэйнь хүсэл эрмэлзэл бэелээ һэн.

—Хүнэй наһан соо оройдоошье мартагдашагүй үдэрнүүд олон байдаг. Эгээл тиимэ үдэрнүүдэй нэгэниинь хадаа багшын диплом абаһан үдэрни болоно,—гэжэ Дунсама Рынцеевна омогорхолтойгоор хөөрэдэг юм.

Республикын гэгээрэлэй Министерство залуу багшые өөрынь һураһан һургуулида хүдэлмэрилхөөр эльгээһэн байгаа. Баянголой дунда һургуулиин 5-дахи, 7-дохи классуудта түрэлхи хэлэ 2 жэлдэ зааха зуураа, Дунсама Рынцеевна педучилищида олоһон эрдэм һуралсалаа, бүхы хүсэ шадабарияа манай залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ дүүрэнээр зорюулһан байна.

1950—51 онуудай һуралсалай жэлэй эхинһээ хойшо нүхэр Бадмаева 4-дэхи классай багшаар хүдэлмэрилнэ. Мүнөө тэрэнэй класс һургуули соогоо түрүү һууринуудай нэгые эзэлнэ.

Дунсама Рынцеевна ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, идейно-теоретическэ хэмжээгээ ба мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлдэг юм Мүнөө һургуулиингаа уранһайханай самодеятельностиин кружогые тэрэ хүтэлбэрилнэ. Тус кружогойхид нютагайнгаа колхознигуудта зүжэг ба концертнүүдые харуулдаг тула тэдэнэй дунда эгээл хүндэтэй айлшадынь болонхой.

Ленинскэ-сталинска комсомолоор хүмүүжүүлэгдэгшэ Дунсама Рынцеевна Бадмаева хүсэ шадалаа гамнангүйгөөр, арадтаа үнэн сэхээр алба хэнэ. Энэнэйнь түлөө Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд хамтынгаа суглаан дээрэ нүхэр Бадмаевае БМАССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин № 40 Сувинска округһоо дэбжүүлһэн байна. Залуу багша Бадмаевагай кандидатурые аймагай ажалшад халуунаар дэмжээ.

Олониитын шадамар хүтэлбэрилэгшэ

Үдэрһөө үдэртэ һалбаран мандажа байгаа социалистическэ Бурят-Монголой республикын засагай дээдэ органой депутадта кандидадые һанамжалха тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэдээ, һунгуулиин № 90 Убур-Дзокойско округой һунгагшад нүхэр Бадма Нимаевич Нимаевые нэгэн һаналаар нэрлэһэн байгаа. Бадма Нимаевич Мухаршэбэрэй Сутай гэжэ нютагай таряашанай бүлэдэ 1907 ондо түрөө һэн.

Простой таряаша хүбүүнэй бага балшар наһаниинь хаанта засагай харанхы балар үедэ үнгэрһэн байгаа. Гэбэшье, Октябрьска социалистическэ революци тэрээндэ һаруул һайхан зам нээжэ, Бадма хүбүүн эрдэм номдо һуража эхилээ. 1929 ондо тэрэ Улаан Армиин зэргэдэ жагсажа, Эхэ оронойнгоо энхэ амгалан байдалые сахигшадтай хамта үнэн сэхээр алба хээд, младша командирай нэрэзэргэтэй боложо, армиһаа табигдаһан байгаа.

Тэрээнһээ хойшо Мухаршэбэрэй аймагай партийна, советскэ хүтэлбэрилхы органуудта арба гаран жэл соо ажаллаха зуураа, большевистскэ партиин үнэн хүбүүдэй нэгэн байһанаа харуулаа. Нүхэр Нимаев партийна эдэбхитэдэй 3 һарын курсые, Улан-Удын комвузые эрхим сэгнэлтэтэйгээр дүүргэжэ, өөрынгөө политическэ болон теоретическэ бэлэдхэлдэ ехэхэн нэмэри абаһан байха юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-ехэ дайнай түрүүшын үдэрһөө эхилжэ нүхэр Нимаев Советскэ Армиин зэргэдэ үнэн сэхээр алба хэхэ зуураа, японско империалистнуудые бута сохилсоһон байгаа. Дайнай һүүлээр Үдын МТС-эй директорээр, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министрын орлогшоор хүдэлмэрилхэдөө, колхозуудые большевистскэ ба колхознигуудые баян шадалтай болгохо хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ зорюулаа һэн.

1949 онһоо хойшо нүхэр Нимаев Сэлэнгын аймагай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшээр хүдэлмэрилнэ. Тиин, тэрэ хадаа ажалшадые политическээр хүмүүжүүлхэ, аймагайнгаа арадай ажахые, культурые улам саашань һалбаруулха хэрэгтэ бүхы эрдэм мэргэжэлээ зорюулдаг тула ажалшадай дунда тон хүндэтэй болонхой.

Бадма Нимаевичын үбсүүн дээрэ ялардаг «Хүндэлэлэй тэмдэг» орден ба «Япониие илаһанай түлөө» медаль энэ нүхэрэй шэн габьяата ажалые элеэр гэршэлнэ.

Г. Данзанов.

...III ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИ

...йна конференци 1924 оной ...һаа 18 хүрэтэр болоһон ...хадаа Советскэ республика...үдэ үе байһан юм. 1923 он...нэй үбшэнһэнтэй дашаа... соохи ба парти доторой ...а бэрхэтэй болоо һэн. ...США-гэй, Англи ба Фран...листнууд ашаглаха гэжэ ...а. Тэдэнэр шэнэ прово...жа, СССР-ые дайнда тата... ...листическэ байгуулалтые ...гэжэ һэдээ һэн. Гэбэшье, ...найрамдалда дуратай шууд ...а хадаа империалистнуудай ...дые буруу һүргэн таһал... ...а юм. Советскэ Союз хадаа ...н барисаанай бодото хэрэм ...хы дэлхэйн хүдэлмэришэд, ...нитэ улам бүри мэдэрэн ...гаа. Империалистнууд ан...тюраараа советскэ арадые ...гажа шадаагүй, СССР-ые ... оруулжа шадаагүй һэн. ...ическэ державанууд Совет...бата бэхи, илагдашагүй байжэ, Советскэ Россие мэдэрхэ ...он байха юм. Энэ хадаа ...ын политикын туйлай ехэ ... байгаа. «Советскэ Союзые ...н орондо, болото дээрээ ...н мэдэрэлгэ болоо һэн... ...шалые гансаардуулха болоо ... Сталин)

... манай ороной арадай ажа...бариинуудта ажалай дэбжэл... тарилгын талмай нилээд ...социалистическэ промышлен... ба хүгжэжэ байгаа. Хүдэл...ын нилээд ургаа, хүдэлмэ... ехэ болоо һэн.

...Советскэ гүрэн хадаа ехэ ...үтэй ушартаг байгаа. ...ость болбол тайнай үргэхи ... үшөөл гээгдэһэ , байба, ...ытань оронойнмнай эрилтэ хэрэглэлэй ургалтаһаа нилээд гээгдэжэ байгаа». («ВКП(б)-гэй түүхын Хураангы курс», нюур 391, Бурмонгиз). Промышленна эд хэрэгсэлэй хэтэрхэй үндэр сэнгүүдгэй байхада, харин хүдөө ажахын продукт болон түүхэй эдэй сэн багатай байһан дээрэһээнь, худалдаа наймаан таһалдалгатайгаар хүгжэжэ байгаа.

Энэ үедэ Арадай Ажахын Дээдэ Соведтэ һууһан троцкистнуудай хорото ажал-ябуулгын уршагаар манай ажахын бэрхэшээлнүүд улам гүнзэгырһэн юм. Тиихэдэ троцкист Пятаков болбол промтоварай худалдаа наймаанһаа сэбэр олзо ехэхэнээр гаргажа абаха ба юумэнэй сэнгүүдые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ тухай хорото заабари үгэһэн байгаа Иимэ условинуудта промтоварнуудые худалдан абахань таряашадта бэрхэтэй болоо, фабрика ба заводууд өөрынгөө продукциие худалдаха аргагүй болоо һэн Мүнгэнэй үнэ сэн доошолжо эхилээ. Хүдэлмэришэдтэ хүдэлмэриинь хүлһэ түлэлгэдэ бэрхэшээлнүүд үзэгдэдэг болоо.

Иимэ байдал хадаа хүдэлмэришэн анги ба таряашад хоёрой союзда тон ехэ аюул тохёолдуулаад байгаа.

Партиин Центральна Комитет эдэ бүхы бэрхэшээлнүүдые ба дутуу дундануудые усадхахын тулада хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые абажа, 1924 оной эхинэ зарим тэды амжалтанууд туйлагдаһан байна. Түхэригэй үнэ сэнгые бэхижүүлхын тулада мүнгэнэй реформо хэхэ гэжэ шиидэгдэһэн, хүдэлмэришэдтэ хүдэлмэриин хүлһэ түлэлгэнь гуримшуулагдаһан ба кооперативнэ болон гүрэнэй худалдаа наймаа һайжаруулха хэмжээнүүд хараалагдаһан байгаа.

Гэбэшье, троцкистнууд ба тэдэнэй дахуулнууд тал ондоогоор ябуулжа хээ һэн. Троцкистнууд өөрэдынгөө тойруулан али бүхы антиленинскэ этэгээдүүдые суглуулаад, манай орон дотор капитализмые дахин һэргээн бодхоохо услови бэлэдхэхын тулада партиие ленинскэ замһаань хазагайруулха гэжэ һэдэһэн байха юм. Троцкистнууд ба тэдэнэй дахуулнууд советскэ засагай уданшьегүй үхэн хосорхо тухай хооһоор хашхаралдаһан, парти дотор фракцинууд ба группировконуудта сүлөө үгэхые эриһэн, партиие гуйбалзуулха, партийна аппарадые хардаха гүрдэхэ гэжэ оролдоһон, партийна хуушанай кадрнуудта залуушуулые эсэргүү табиха гэжэ һэдэһэн байна.

Иимэ оршон байдалда XIII партийна конференци боложо, тэрээн дээрэ И. В. Сталин «Партийна байгуулалтын асуудалнууд» гэһэн элидхэл хэһэн байгаа. Энээнһээ гадна, «Экономическа политикын ээлжээтэ зорилгонууд» гэжэ асуудал зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Тус конференци «Дискуссиин дүнгүүд тухай ба парти доторхи жэжэбуржуазна хэлбэрил тухай» резолюци баталан абаһан байна.

Нүхэр Сталин өөрынгөө элидхэл соо парти доторхи дискуссиин дүнгүүдые гаргажа, троцкистска оппозициин антипартийна уг удхые элишэлэн харуулһан байха юм. Гадна, нүхэр Сталин ленинизмын туг доро большевистскэ партиин единствые бэхижүүлхэ зорилгые, партиин гэшүүдэй идейнэ хэмжээ дээшэлүүлхэ зорилгые түрүүшын ээлжээндэ табиһан байна. «Капиталистическэ хүреэлэлгын байһан манай оршон байдалда, — гэжэ нүхэр Сталин хэлээ һэн,— имагта единэ, имагта нигта жагсаалтай парти хэрэгтэй байхаһаа гадна, пролетариадай дайсадай доболгые тэсэжэ гараха шадалтай, хүдэлмэришэдые шиидхэхы байлдаанда хүтэлхэ шадалтай, ёһото булад хатуу парти бидэндэ хэрэгтэй» (И. В. Сталин, Зохёолнууд, т. VI, нюур 23).

«Троцкизмые үй бута сохингүйгөөр НЭП-эй условинуудта илалта туйлажа болохогүй, мүнөөнэй Россие социалистическэ Росси болгохо ябадал туйлажа болохогүй», — гэжэ нүхэр Сталин зааһан байна.

Большевигүүдэй парти болбол нүхэр Сталинай хүтэлбэри доро ябажа, троцкизмые үй бута сохёод, капитулянтнууд ба этигэл багатаниие һэегүй саашань хаяжа, советскэ арадые социализмын агууехэ илалтанууд тээшэ найдамтайгаар хүтэлбэрилөө.

Конференциин абаһан «Партийна байгуулалтын асуудалнууд» гэжэ резолюци соонь станок дээрэ ажаллажа байһан хүдэлмэришэдые партиин гэшүүд болгон абаха, тэдэниие партийна хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха, тиигэжэ партиин составай шанарые саашадань һайжаруулха ябадалда, мүн тэрэшэлэн пролетарска залуушуулай дунда партийна ңүлөөе улам шангадхаха ябадалда анхарал хандуулагдаһан байгаа.

Дутуу дунданиудаа элирүүлхын ба тэдэнээ усадхаха замые хараалхын зорилгоор өөрынгөө хүдэлмэриие партийна организацинуудай шүүмжэлэлтэйгээр хаража үзэхэ шухала байһаниие конференци тэмдэглээ һэн.

Конференци болбол «һунгаһан коллективүүдэйнгээ үмэнэ ба партийна үргэн олониитын үмэнэ парторгануудай уялгата ёһоор тоосохо ябадалые практика дээрэ бэелүүлхэ» гэжэ шиидхээ (ВКП(б) резолюцинууд соо, т. 1, нюур 538).

Конференци хадаа партиин түүхые партийна ба партийнабэшэ олониитын шудалха ябадалые дээдэ хэмжээндэ хүрэтэр үргэхэ тухай, партиин түүхэ тушаа учебнигүүдые зохёохо тухай, партийна һургуулинуудта, дээдэ һургуулинуудта ба кружогуудта партиин түүхые уялгата ёһоор зааха тухай тон шухала зорилго табиһан байна.

X съезд дээрэ Ленинэй дурадхалаар абтаһан «Партиин единство тухай» резолюциин 7 дохи пунктые туңхаглаха шухала гэжэ конференци зааһан байгаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

XIII партийна конференциин эдэ шиидхэбэринүүд хадаа большевистскэ партиин зэргые бэхижүүлхын тулада угаа ехэ удхашанартай байгаа. Тус конференциин шиидхэбэриие бэелүүлэн, манай парти болбол өөрынгөө зэргэнүүдэй единствые саг үргэлжэ бэхижүүлдэг, өөрынгөө зэргэнүүдтэ СССР-эй ажалшадай эрхим түлөөлэгшэдые шэлэн абадаг, партийна ба партийнабэшэ олониитые марксистско-ленинскэ наукын эрдэм мэдэрэлээр зэбсэгжүүлдэг байха юм.

«Экономическа политикын ээлжээтэ зорилгонууд тухай» конференциин абаһан резолюци дотор үйлэдбэриие ухаалан нарижуулха ба ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө, промышленна предприятинуудай хүдэлмэриие улам һайжаруулха ба плангаяа хүндэ промышленностьда захилнуудые түсэбтэ ёһоор хубаахын түлөө тэмсэхэ шухала байһан тухай бэшэгдэнхэй.

Гадна, ажахын органуудые хүтэлбэрилхэ, хүдэлмэришэдэй дундаһаа ажахын хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн абаха хэрэгтэ профсоюзуудые улам эдэбхитэйгээр хабаадуулха шухала гэжэ конференци тэмдэглээ һэн.

Конференциин тус шиидхэбэри хадаа арадай ажахые һэргээн бодхоохо зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада, шэнэ социалистическэ ажабайдал байгуулха тэмсэлдэ хүдэлмэришэн ангиин зохёон байгуулхы эдэбхиие дээшэлүүлхын тулада угаа ехэ удхашанартай байгаа.

Хүдөө ажахын талаар—хүдөө ажахын кредитнэ, эд хэрэглэгшэдэй ба олзоборилгын кооперациие деревниидэ үргэнөөр хүгжөөн дэлгэрүүлхэ тухай, тэрэшэлэн таряашадые, таряашадай товариществонуудые ба коллективнэ ажахынуудые удаан болзортой кредидэй үндэһэ һуури дээрэ хүнгэн сэнгээр хүдөө ажахын машинануудаар ба зэр зэмсэгүүдээр хангаха зорилго табигдаһан байна. Бага шадалтай таряашанай ажахынуудта хүдөө ажахын налогой талаар хүнгэлэлтэ тогтоогдоһон байгаа.

Худалдаа наймаанай талаар — доодо шатын худалдаа наймаанай аппарадые, плангаяа доодо шатын кооперативна сетиие үргэдхэхэ тухай, мүн тэрэшэлэн эд хэрэглэгшэдэй хэрэгсэлнүүдые ба эрилтэнүүдые хараада абалсан, худалдаа наймаа эмхидхэхэ тухай шиидхэбэри абтаһан байха юм.

Конференци болбол гадаадын худалдаа наймаанай монополи байха ёһотой гэжэ мэдэрээ һэн.

«Уласхоорондын байдал тухай» резолюци соогоо конференци хадаа 1923 ондо Германида болоһон событинууд тушаа Радек ба бусадай баримталһан баруунай оппортунистическэ хараа шугамые буруушаан шүүмжэлээ.

XIII партийна конференциин шиидхэбэринүүд тон ехэ түүхэтэ удхашанартай юм. Партийна зэргые бутарган хахалха гэжэ һэдэһэн, парти ба хүдэлмэришэн ангиие Октябрьска революциин хүсэндэ этигэхэгүй ябадалаар бузарлаха, хүдэлмэришэн анги ба таряашадай союзые таһалха, социализмын байгуулалтые хойшонь татаха, тиигэжэ манай орон дотор капитализмые һэргээн бодхоохо услови байгуулха гэжэ оролдоһон троцкистнуудые конференци эрид буруушаагаа һэн. Троцкистска «оппозициие» парти доторхи жэжэбуржуазна хэлбэри мүн гэжэ конференци буруушаан бута сохёо бэлэй.

Конференциин шиидхэбэринүүд большевистскэ партиин зэргэнүүдэн эмхидхэлэй ба идейнэ талаар̆аа саашалаа ургалгада туһалжа, социалистическа байгуулалтын түлөө шэн зоригтой тэмсэлдэ партиие ба манай ороной ажалшадые элсүүлээ һэн.

XIII партийна конференци арадай ажахые һэргээн бодхоохын түлөө тэмсэлэй тодо һонор программаар партиие ба советскэ арадые зэбсэгжүүлһэн байна.

Советскэ арад большевистскэ партиин ба агуу ехэ вождь Сталинай хүтэлбэри доро алдар солотой түүхэтэ замаар ябажа, социалистическэ общество байгуулаад, социализмһаа коммунизмда шэлжэн оролгын агуу ехэ түүхэтэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Д. Зубов.

Һурагшадай булан

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй пионернүүдэй ордондо

В. И. ЛЕНИНЭЙ ДУРАСХААЛ ТЭМДЭГЛЭБЭ

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой дэргэдэхи һургуулинуудай һурагшад ахалагша пионервожатануудайнгаа хүтэлбэри доро эдэбхитэд-пионернүүдэй суглаанда ерэбэ. Тэдэнэр барандаа арюухан сэбэр хубсаһануудаа үмдэнхэй, дүлэн улаан галстугуудаа зүүнхэйнүүд. Галстугууд дээрэнь хара торгонууд — шаналалай тэмдэгүүд харагдана. Вламидир Ильич Ленинэй нүгшэһэн үдэрые тэмдэглэхээ эдэ һурагшад шаналал-дурасхаалай сборто ерээ.

Шаналалай тэмдэгүүдтэй улаан тугуудаар хүреэлэгдэһэн В. И. Ленинэй портрет хүшэгэ нээхэдэнь үхибүүдтэ харагдана. Үхибүүд бэеэ барингүй хүл дээрээ бодошонод.

— Нүхэд, пионернүүд! Мүнөөдэр бидэнэр манай инаг хайрата эсэгэ Владимир Ильичын дурасхаалда зорюулһан сборто суглараабди. Бидэнэй баяртай сэнгэлигээр хүмүүжэхэ арга олгоһон агуу ехэ хүнэй зүрхэн сохилхоо болиһоор 27 жэл болобо. Инаг Ильичын дурасхаалые хүндэлэн хүл дээрээ бодожо, минутын турша соо аниргүй байхые уряалнаб, — гэжэ һуралсалай отличница-пионерка Нина Овчарова (№ 66 һургуули) хэлэнэ.

Хүн түрэлтэнэй гени Владимир Ильич Ленинэй дурасхаал зуугаад пионернүүд салют үгэн тэмдэглээ.

В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хөөрэлдөө үнгэргэһэнэй һүүлээр пионернүүдэй ордоной үхибүүдэй дуунай ба драматическа кружогууд һонирхолтой номернуудые харуулба. Ленинэй дурасхаалда зорюулан В. Маяковскиин зохёолоор хэгдэһэн литературна монтаж тэдэнэр һонирхон хараа. Нүхэр Хижниковэй хүтэлбэри доро дуунай кружогойхид Ленин тухай, «Хоёр бүргэд» гэжэ ба бусад дуунуудые һайнаар дуулаба. Удаань Ленин тухай кинофильм тэдэнэр хараа.

КАНИКУЛАЙ ҮЕДЭ

Һурагшадай үбэлэй каникулай үедэ пионернүүдэй ордоной хүүгэдэй уранһайханай самодеятельностиин кружогуудай хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаа. Дуунай, драматическа болон бусад кружогойхид «Бидэнэр эб найрамдалай түлөөбди» гэжэ сценари, «Сагаан ангел» гэжэ пьесэ харуулһан байна.

Каникулай үедэ пионернүүдэй ордоной хүүгэдэй самодеятельность 1500 һурагшадые хангаа. Хүүгэд үдэр бүри культурын ордондо ошожо, һони һонин пьесэнүүдые ба кинофильмнүүдые харaһан байнад. Ород драмын театрын артистнар «Улаан галстук», «Улаахан сэсэг» гэжэ ба бусад пьесэнүүдые табяа.

ШАТАРАЙ ТУРНИР

Пионернүүдэй ордоной үүсхэлээр каникулай үедэ һурагшадай шатарай турнир үнгэргэгдөө. Турнирта түрүү һуури эзэлхын түлөө хэдэн пионернүүд гурбан үдэр соо үсэд шангаар тэмсэһэн байна.

Тус турнирта һурагша А. Топильский (68 һургуули) 1-дэхи һуури эзэлжэ, 5-дахи шатын шатаршан гэһэн нэрэзэргэтэй болоо. Мүн энэ һурагша грамота ба шатар шан абаһан байна. 5-дахи классай һурагша Коля Платонов 2-дохи һуури эзэлээ.

Пионернүүдэй ордоной шатарай кружок 1950 оной декабрь һара соо эмхидхэгдээ һэн. Тиин энэ кружогто пионернүүд ехэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Шатар наадалгын техникэ тэдэнэр оролдосотойгоор шудална.

ҺУРАГШАД САГАА ҺАЙНААР ҮНГЭРГЭНЭ

Пионернүүдэй ордоной дэргэдэ мүнөө хүүгэдэй 11 кружогууд хүдэлмэрилнэ. Дуунай, драматическа, хорёографическа, арадай хүгжэмэй инструментнүүдэй, эдир зураашадай ба бусад кружогуудта 300 гаран һурагшад оронхой. Эдэнэр нигэжэ сагаа зүбөөр, культурнаар үнгэргэнэ, өөһэдынгөө шадабари мэдэрэлые улам хүгжөөнэ.

* * *

ПВЗ-гэй пионернүүдэй ордон үнгэрэгшэ жэлэй сентябрь һарада культурын ордоной таһаг соо эмхидхэгдээ һэн. Энэ саг соо энэ ордон һурагшадые хүмүүжүүлхэ талаар горьтойхон хүдэлмэри хэһэн байна

Кружогой хүдэлмэриие улам һайжаруулхын тулада 1951 ондо профсоюзай заводской комитедэй бюджедээр үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ хоёр дахин ехэ мүнгэ табихаар хараалагдаа.

Хүшэгээрэй долоонжэлэй һургуулида

ЛИТЕРАТУРНА КРУЖОК ЭМХИДХЭГДЭБЭ

Курумканай аймагай Хүшэгээрэй долоонжэлэй һургуулида ород хэлэнэй ба литературын кружок эмхидхэгдэбэ. Тус кружогто ахалагша классуудай 25 һурагшад хабаадана. Ород хэлэнэй һургагша Л. Х. Миронов энэ кружогые хүтэлбэрилнэ.

Ородой классигууд Пушкин ба Некрасовай, советскэ уранзохёолшод Фадеевэй, Гайдарай ба Катаевай эрхим зохёолнуудаар кружогой заняти үнгэргэгдэнэ. В. Катаевай «Полкын хүбүүн» гэжэ номоор уншагшадай конференци һаяхан болоо.

ПИОНЕРНҮҮДЭЙ БУЛАН

Тус һургуулиин пионернүүдэй булан гоё һайханаар шэмэгдэнхэй. Газетэ, журналнууд, горн, барабан, пионернүүдэй галстугууд ба тугууд эндэ табигданхай.

Урогойнгоо һүүлээр үхибүүд пионернүүдэй буланда ерэжэ, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые шагнажа, сагаа культурнаар үнгэргэнэ.

САНАШАДАЙ КРОСС

5—6—7-дохи классуудай һурагшад-санашадай кросс эндэ һаяхан үнгэргэгдэбэ. 3 километрын дистанцида Степанов, Ухинов гэгшэд түрүүлжэ ерэбэд.

Басагадай дундаһаа Колмакова, Ринчинова, Цыбикова гэгшэд санын спортоор һайн показательнуудые харуулба. Һаяар үнгэргэгдэхөө байгаа удаадахи кроссто эндэхи һурагшад эдэбхитэйгээр бэлэдхэжэ байна.

В. Баторов.

„Колхозник" гэжэ спортивна общество байгуулгада бэлэдхэл

«Колхозник» гэжэ һайндуранай спортивна общество байгуулгын республиканска оргбюрогой заседани һаяхан болобо. Бурят-Монголой республикын хүдөөгэй зоной дунда физкультура ба спортын хүдэлмэриин ябаса тухай ба «Колхозник» гэжэ һайндуранай обществын зорилгонууд тухай БМАССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи физкультура ба спортын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр М. Хабаловай элидхэл эндэ дуулаа.

Кабанскын, Түнхэнэй, Заиграйн, Иволгын ба бусад аймагуудта «Колхозник» гэжэ һайндуранай спортивна общество эмхидхэхын тулада аймагай оргбюронууд байгуулагдаа, — гэжэ элидхэлшэ мэдүүлбэ. Эдэнэр хадаа тус обществын гэшүүдтэ колхозниигуудые ба хүдөөгэй интеллигенциие олоор хабаадуулха бэлэдхэл хэжэ байна. Хүдөө ажахын артельнүүд обществын юридическэ гэшүүд боложо орохо эрхэтэй.

Обществонуудые байгуулха хүдэлмэриин түсэбые оргбюро баталба. Һайндуранай городой спортивна обществонуудай зүгһөө колхозуудай физкультурна коллективүүдтэ бодото туһаламжа хүргэхын түлөө мүн тогтоол гаргаа.

Румынска арадай республикын ажалшад советскэ литературые ехээр һонирхоно. Советскэ номой базар Бухарестдэ нээгдээ. Ленин, Сталинай номуудые,ородой классигуудай болон мүнөө үеын советскэ уранзохёолшодой номуудые хүнүүд худалдажа абана. Зураг дээрэ: советскэ номой базар дээрэ.

ТАСС-эй фотохронико.

Арадай демократиин оронуудта

БОЛГАРИ

Ажалшадай гэр байра-байдалай условинуудые һайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри Болгарида хэгдэжэ байна. 1951 ондо 70 городуудта хахад миллион гаран квадратна метр талмайтай гэр байрын барилга дүүргэгдэхэ юм. 350 һууриин газарнуудта шэнэ водопроводууд ажаллахань. Промышленна олохон центрнүүдые хангалга һайжаруулагдаха байна.

Городуудые ногооруулха талаар ехэ түсэб хараалагдаа, тэдээндэ шэнэ сэсэрлигүүд, скевернүүд таригдаха юм. Хүүргэнүүдые бариха ба харгынуудые заһабарилха ябадалда олон арбаад миллион лев мүнгэ һомологдохонь.

ВЕНГРИ

Венгриин түмэр замууд намарай ашаа зөөхэ даалгабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлээ. Стахановецууд-түмэрзамайхидай тоо нилээд олон болоо. 732 хүн грамотануудаар шагнагдаа.

Намарай 3 һара соо ороной түмэр замуудаар 1949 оной энэ үеынхидэ орхолоо пассажирнууд 30 процент шахуу, товарнууд — 15 процент ехээр зөөгдөө.

Мүнөө венгерскэ түмэрзамайхид советскэ түмэрзамайхидай жэшээгээр локомотивые сүүдхэ соо 500 километр гүйлгэхэ ябадал туйлана.

ПОЛЬША

Польско-советскэ хани барисаанай обществын правлениин пленум Варшавада болобо. Деревнидэ, илангаяа залуушуулай ба эхэнэрнүүдэй дунда хүдэлмэри һайнаар ябуулха гол зорилго энэ жэлдэ обществын үмэнэ табигдаа гэжэ тэмдэглэгдэбэ. Ород хэлэнэй курсануудай, лекцинүүдэй тоо олошоруулха, библиотекэнүүдэй, клубуудай сеть үргэдхэхэ, деревнидэ зорюулан тусхай номууд ба брошюрануудые хэблэхэ гэжэ пленум шиидэбэ.

Обществын центральна һургуули районуудтахи элдэб янзын кружогуудай 1000 хүтэлбэрилэгшэдые бэлэдхэхэ байна

АЛБАНИ

Албаниин арадай правительство һурагша залуушуул тухай ехэ анхарал оролдолго гаргана. Энэнь, тусгаарлабал, гүрэнэй стипендинүүдэй тооее таһаралтагүйгөөр олошоруулагдаһан ябадалда харагдана. Һуралсалай энэ жэлдэ гүрэнэй стипенди абалаг эхин, долоон жэлэй ба дунда һургуулинуудай һурагшадай тоо 3 дахин олошорбо.

Хитадай коммунистнуудай партийна һуралсал

ПЕКИН, январиин 24. (ТАСС). Хүсэдбэшэ мэдээнүүдэй ёһоор, Шаньси провинцида 1950 оной ноябриин хахадһаа 1951 оной январиин 10 хүрэтэр 2 неделиин партийна курсые 43.828 коммунистнууд дүүргээ, хүдөөгэй 2592 партийна организацинууд шэнэдхэн эмхидхэгдээ гэжэ «Шаньсижибао» газетэ мэдээсэнэ.

Хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд коммунистнуудай һуралсалда ба хүдөөгэй партийна организацинуудые шэнэдхэн эмхидхэлгэдэ угаа ехэ анхарал хандуулаа гэжэ газетэ заана. Районуудай хүтэлбэрилхы харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд курсануудые өөһэдөө хүтэлбэрилһэн ба багшаар хүдэлмэрилһэн байна. Уезднэ ба районно партийна организацинуудай 2,5 мянган гаран кадрова хүдэлмэрилэгшэд партийна хүдэлмэри шэнэдхэн эмхидхэлгэдэ хабаадаа.

Хитадай промышленностиин амжалтанууд

ПЕКИН, январиин 24. (ТАСС). Баруун-Хойто Хитадта промышленна конференци боложо, үнгэрһэн жэлдэ хэгдэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргаа.

1950 ондо Баруун-Хойто Хитадай текстильнэ промышленностьда хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалга 1949 онойхитой сасуулхада дунда жэшээгээр 17,2 процентээр ехэ болоо. Механическа заводууд дээрэ продукциин шанар һайжараа, үйлэдбэриин өөрынь үнэ хоёр дахин шахуугаар химдараа.

Цементнэ, арһанай, саарһанай, зуруулай, таряа таталгын промышленностиин предприятинууд ехэ амжалтануудые туйлаа.

Польша Индитэй ба Египедтэй худалдаа наймаанай хэлсээ баталба

ВАРШАВА, январиин 23. (ТАСС). Хэблэлэй польско агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Польша ба Инди хоёрой хоорондо худалдаа наймаанай шэнэ хэлсээн Делидэ баталагдаа. Польша болбол Инди руу велосипедүүд, металлическа хэрэгсэлнүүд, трубанууд, консервнууд ба бусад товарнуудые эльгээхэ байна. Индиһээ Польша түмэрэй руда, сай, промышленностьда хэрэгтэй тоһо абаха болоно.

Польшын ба Египедэй хоорондо худалдаа наймаанай хэлсээн Варшавада баталагдаа.

Дайнда эсэргүү, эб найрамдалай түлөө

Эб найрамдалай тала баригшадай зэргэнүүд үргэн боложо байна. Капиталистическэ оронуудай ажалшад дайнай пропагандада ба буу зэбсэгүүдые түргөөр бэлэдхэхэ ябадалда эсэргүүсэн, улам эридээр тэмсэнэ.

«Фив-Лилл» заводой 100 гаран делегадууд предприятиин дирекцидэ ошоһон ба сэрэгэй материалнуудые үйлэдбэрилэн гаргалга зогсоохые эриһэн байна гэжэ францускa компартиин орган «Юманитэ» газетэ мэдээсэнэ. Заводской профсоюзна организаци танкын башнинуудые хэхэ гэһэн национальна оборонын министерствын захилгануудта эсэргүү протест толилоо.

«Металлургнууд үхэлэй зэбсэг үйлэдбэрилхые зүбшөөхэгүй, тэдэ зэбсэгүүд өөһэдынь үхибүүдые хэзээ нэгэндэ алажа болохо, — гэжэ протест соонь хэлэгдэнэ. — Металлургнууд, мүн бүхы үнэншэ французууд бүхы оронуудтай эб найрамдалай харилсаануудтай байхые хүсэнэ».

Алжир ба Оран гэжэ францускa портнуудай (Хойто Африка) докернууд американска сэрэгэй материалнуудые ашажа ерэһэн пароходуудай ашаа буулгахаяа арсаба гэжэ «Юманите» газетын нүгөө нэгэн мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Английска хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Хойто-атлантическа пактын ёһоор, английска агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдтэй хамтадаа маневртэ хабаадахаар голландска далайн авиациин 10 самолёдуудай ерэһэндэ эсэргүү протестын демонстрацинууд Хойто Ирландида болоо.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУ

Арадай армиин Главна командованиин мэд

ПХЕНЬЯН, январиин 25. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани январиин 25-да иигэжэ мэдээсэбэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин частьнууд ба Хитадай һайндуратан дайшалхы ябуулганuудые хэбэ.

Арадай партизанска отрядууд дайсанай тылдэ дайлалдаха зуураа, дайшалхы операцинуудые амжалтатайгаар дэлгэрүүлжэ үргэлжэлһөөр.

ПХЕНЬЯН, январиин 26. (ТАСС). Һүүлэй үедэ Арадай армиин авиаци фронт дээрэ ба тылдэ дайлалдажа, ехэ амжалтануудые туйлажа байна гэ... скэ арадай-демократиче... публикын Арадай арми... командовани январиин ... дээсэбэ.

Январиин 24-дэ Арад... авиациин 14 истре... Синьыйчжу (Сингисю)... наньчжу (Синансю) дээ... 35 истребительнүүдтэ э... рай шэрүүн шанга ... жэ, дайсанай 8 истреб... дажа унагааһан ба 2 ис... ехээр гэмтээһэн байна.

Январиин 25-да, Инч... по) районд Арадай ар... нууд дайсанай сэрэгэй ... лиие үһанда шэнгээбэ.

Кореядэхи партизанска хүдэлөөн... геройнууд

ПХЕНЬЯН, январиин 25. (ТАСС). Американска интервентнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэ дайшалхы ехэ амжалтануудые туйлаһанай, эрэлхэг зориг ба баатаршалга гаргаһанай түлөө, партизанска хүдэлөө эмхидхэхэ хэрэгтэ онсо габьяануудые харуулһанай түлөө партизанска... дай командирнууд Ли ... Юн Сан Чер гэгшэд Ко... дай демократическа ре... арадай Верховно сугла... диумэй 1951 оной янва... указаар «Гүрэнэй туга... шатын орденоор шагна...

Корейскэ арадай-демократическа респуб... Арадай армиин сэрэгшэд шагнагдаа

ПХЕНЬЯН, январиин 25. (ТАСС). Американска зэбсэгтэ агрессорнүүдтэ эсэргүү эсэгэ ороноо хамгаалгын сүлөөрэлгын үнэн зүб дайнда шэн зориг ба баатаршалга гаргаһанайнгаа түлөө Арадай армиин офицернүүд Ким Сан Хо, Ю Вон Чен ба Цой Ден Уну гэгшэдтэ Корейскэ арадай-демократическа республикын арадай Верховно суглаанай президиумэй 19... вариин 22-ой указуудаа... арадай-демократическа ... кын геройн нэрэзэргэ ... алтан медаль ба «Гүрэ... нэгэдэхи шатын орден ... барюулагдаба. Но Чер ... чик Пак Ги Су гэгшэд ... тугай» нэгэдэхи шатын ... шагнагдаа.

Корейскэ Арадай армиин алдарта артиллери...

ПХЕНЬЯН, январиин 25. (ТАСС). Шэн зориг, героизм гаргаһанай ба амжалтатайгаар дайлалдаһанай түлөө Корейскэ арадай-демократическа республикын арадай Верховно суглаанай президиумэй 1951 оной янва... указаар Арадай арми... зенитнэ полкдо Корейс... демократическа респуб... хи гвардейскэ зенитнэ ... рэзэргэ олгогдоо.

Хойто Пхеньян провинциин таряаша... конференци дээрэ

ПХЕНЬЯН, январиин 24. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулһанай ёһоор, Хойто Пхеньян провинциин таряашадай конференци Синьыйчжу городто нээгдэбэ. Сенчен, Черсан, Дендю, Енчен, Синьыйчжу ба бусад уезднүүдэй 800 гаран эдэбхитэд-таряашад конференци дээрэ байлсаба. Конференцидэ хабаадагшад хадаа фронт ба тылые эдеэ хоолой продуктнуудаар хангаха, дайсанай һандаргаһан хүдөө ажахые һэргээн бодхоохо, хабарай тарилгада бэлэдхэхэ гэхэ мэтын асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ ба...

Ажалай партиин пр... комитедэй түрүүлэгшэ ... ной байдал тухай эли...

Конференци дээрэ ү... таряашад хадаа дайса... муһэн илахын тула х... гаа түргөөр һэргээн б... дөө ажахын продукт... жэлдэ ехээр абаха, ф... лые эдеэ хоолоор ханг... тэй гэжэ тэмдэглээ.

Конференцидэ хаб... хүдэлмэришэд ба Арад... түлөөлэгшэд амаршал...

Италиин социалистическэ парти... 29-дэхи съездын резолюци

РИМ, январиин 23. (ТАСС). Январиин 21-дэ Болоньядо хүдэлмэреэ түгэсхэһэн, Италиин социалистическэ партиин 29-дэхи съезд политическэ резолюци абаа. Италиие «дэлхэйн гурбадахи дай бэлэдхэхэ американска политикын зэбсэгынь ба үгэ дууламтай зарсань болгохо» гэжэ һэдэһэн «зонхилхы коалициин гэмээр ехэ аюул доро табигдаһан демократическа национальна амгалан байдалай үндэһэ һууринуудые ба нацын тогтолгые абарха» уряалтайгаар итальянска арадта хандаһан байна.

«Правительствын хараалһан хэмжээгээр зэбсэгжэлгын программа бэелүүлгэ хадаа ороной ба правительствын хоорондохи зүришэлдөөнүүдые улам хурсадхаха, — гэжэ резолюци соонь хэлэгдэнэ, — бүхы хүн зоной дунда һэжэглэлгэ, арсалдаан ба дай үүдхэлгын антинациональна политикада харюу үгэлгые шангадхаха байна. Сырьёгой дутагдаха, эд бараанай хаһагдаха ба бүхы экономическа ажал-ябуулгын зогсохо оршон байдалда эдэ бүгэдэ хүгжэхэ тула, орон дотор үгырэл хооһорол ургаха, хүн зоной ажабайдалай хэмжээнь доошолхо болоно.

Италиин бэеэ даанхай байдалда ба суверенитедтэ Советскэ Союзай ба арадай демократиин оронуудай зүгһөө ямаршье аюул заналта байхагүй гэжэ Италиин ... ческэ партиин 29-дэхи ... дахин мэдүүлнэ.

Съезд хадаа дайн ... бэшэ юм гэжэ мэдүүл...

Эб найрамдалай та... дай Бүхэдэлхэйн хүдэ... вада һая болоһон конг... өөрынгөө эмхитэй хүс... һаа гадна, мүнөөдэрэй ... далнуудые эбэй ё... шиидхэхэ гэжэ зааһан ... Корейдэхи ба Вьетнам... эсэс табиха, нэгэдэмэ... ризованно Германие... байгуулха, бүхы түрэ... дые зохихо хиналта до... ба янза бүриин атомн... термоядерна... терологическа зэбсэ... хо.

Съезд хадаа Атлант... тые ба сэрэгэй, эконо... литическэ уялгануудые ... уласхоорондын хүшэр ... саануудые гуримшуул... сэг хуряаха, СССР-тэй, ... пын ба Азиин арадай ... тиин оронуудтай хани... бата бэхи харилсаану... хо ябадалда шэглүүлэ... алхамуудые дэмжэхэ, ... гүй байдалые ханг... итальянска республ... даанхай байдалыень б... даадын политика ... уряална».

Индонезиин компартиин зэргэнү... бэхижэлтэ

ГААГА, январиин 25. (ТАСС). Джокьякартаһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Индонезиин коммунистическэ парти арад олониитын дунда улам ехэ нүлөөтэй боложо, өөрынгөө зэргэнүүдые үргэдхэжэ байна.

Индонезиин социалистическэ партиин конференци Джокьякартада боложо, коммунистическэ парти хадаа Индонези... ришэн ангиин гансах... гэжэ мэдэрээ. Конфере... социалистическэ парти... ба Индонезиин компа... дахэ гэжэ шиидхэбэ.

Харюусалгат...

Б. А...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного ... мышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03519 Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР, Тир...